

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

I. Загальна інформація

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет	Філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра	Германської філології та методики викладання іноземних мов
Освітня програма	«Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Курс/семестр	3-4 курси, 5-8 семестри
Мова навчання	Українська мова
Розробники	Доктор філологічних наук, професор Колесник О.С., кандидат філологічних наук, доцент Талавіра Н.М., кандидат філологічних наук, доцент Міщенко Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент Нагач М.В.
Затверджено	Засіданням кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов, протокол №1 від 27.08.2024 р.
Обсяг дисципліни	<i>Денна форма:</i> 12 кредитів ЄКТС відповідає 360 академічним годинам з яких 122 год. – аудиторне навантаження (лекції – 54 год., лабораторні роботи – 68 год.), 238 год. – самостійна робота. Екзамени. <i>Заочна форма:</i> 12 кредитів ЄКТС відповідає 360 академічним годинам з яких 82 год. – аудиторне навантаження (лекції – 28 год., лабораторні роботи – 54 год.), 278 год. – самостійна робота. Екзамени.
Статус дисципліни	обов'язкова

II. Мета вивчення дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» полягає в тому, щоб 1) дати студентам необхідну суму знань, які систематизують і узагальнюють відомості про систему й структуру сучасної англійської мови, 2) сформувати професійні компетентності майбутнього вчителя англійської мови, достатні для успішного виконання професійних обов'язків у закладах середньої освіти, 3) підготувати майбутніх спеціалістів до самостійної педагогічної та наукової діяльності.

III. Компетентності та результати навчання

2.1. Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК10. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

СК1. Здатність здійснювати комунікацію англійською мовою на високому рівні відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного та писемного спілкування.

СК18. Здатність до системного розуміння мови та мовлення, вміння використовувати філологічні знання у формуванні та розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

2.2. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН4. *Реалізовувати* свою комунікативну компетентність, зокрема, іншомовну, у професійному контексті; у рамках комунікації *доносити* до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію; *формувати та розвивати* мовно-комунікативні уміння і навички учнів засобами навчального предмета.

ПРН5. *Володіти* прийомами і методами здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у власній професії на засадах академічної доброчесності.

ПРН7. *Володіти* концептуальними науковими та практичними знаннями, *критично осмислювати* теорії, принципи, методи та поняття у сфері професійної діяльності та/ або навчання; *застосовувати* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні, літературознавчі основи навчання іноземної мови й зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН19. *Доводити* конкретними прикладами зв'язок між різними рівнями системи мови, *інтерпретувати* мовний та мовленнєвий матеріал із урахуванням спільних рис і відмінностей державної та іноземної мов.

ПРН20. *Аналізувати, коментувати, реферувати та перекладати* тексти художнього, публіцистичного, науково-популярного та ділового стилів, використовуючи словники різних типів.

III. Методи та засоби навчання

3.1. Методи навчання

Дедуктивний та індуктивний методи, словесні методи (лекція, бесіда), інтерактивні та практичні (виконання вправ) методи, порівняльний метод, контролю і самоконтролю. Навчання та викладання побудоване базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування у формах лекції (традиційної, проблемної, лекції-презентації), лабораторних занять (робота з джерелами, робота в парах, дискусія, мозковий штурм), самостійної та індивідуальної роботи студентів (опрацювання наукової літератури, літературних джерел, робота в Інтернеті).

3.2. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- програма та силабус дисципліни;
- словники й довідники;
- інтернет-ресурси;
- персональні комп'ютери.

IV. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Анотація змісту за темами

МОДУЛЬ I. ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Змістовий модуль 1. Лексикологія як галузь лінгвістики

Тема 1. Об'єкт лексикології, її зв'язок з іншими лінгвістичними науками

Слово як об'єкт вивчення в його трьох аспектах - будова (морфологія), походження (етимологія), значення (семантика). Зв'язок лексикології з фонетикою, граматикою та стилістикою.

Тема 2. Слово та його основні характеристики

Типи значення. Денотативне і конотативне значення. Значення та поняття. Мотивація слів. Поняття морфеми. Алломорфи.

Змістовий модуль 2. Морфемна структура англійського слова та словотвір

Тема 1. Афіксація

Морфологія. Типологія морфем сучасної англійської мови. Дери́вація. Ступені дери́вації. Визначення афіксації. Суфіксація. Класифікація суфіксів. Префіксація. Класифікація префіксів. Валентність основ і афіксів.

Тема 2. Словоскладання

Визначення словоскладання як способу словотвору. Структура складних слів. Значення складних слів. Класифікації складних слів. Критерії, семантичні зв'язки, напів-афікси.

Тема 3. Конверсія

Визначення конверсії. Типові семантичні зв'язки в парах з конверсією. Основні критерії семантичної дери́вації. Конверсія і інші способи словотвору. Субстантивація.

Тема 4. Скорочення та інші другорядні типи словотвору

Скорочення і аббревіація. Зворотне словотворення. Блендінг (телескопія). Звукове чередування. Зміна наголосу. Ономато́пія.

Змістовий модуль 3. Етимологічні характеристики сучасної англійської мови

Тема 1. Етимологічні характеристики сучасного англійського словника

Загальні етимологічні характеристики словникового складу англійської мови. Етимологічні джерела мови. Питома лексика. Лексичні запозичення. Слова-кальки. Асиміляція запозичень. Критерії запозичень.

Тема 2. Історія запозичень до словникового складу англійської мови

Запозичення з кельтської мови. Запозичення з латинської і грецької мов. Запозичення з скандинавської мови. Запозичення з французької мови. Слова італійського походження. Слова іспанського і португальського походження. Інтернаціональні слова.

Змістовий модуль 4. Семасіологія та зміна значення слова

Тема 1. Зміна значення слова

Внутрішньомовні та екстралінгвальні причини семантичних змін. Результати семантичних змін. Природа семантичних змін. Внутрішньомовні семантичні процеси. Метафора та метонімія.

Тема 2. Полісемія і омонімія

Джерела полісемії. Способи розвитку нових значень. Джерела омонімії. Класифікація омонімів. Пароніми.

Змістовий модуль 5. Семантична класифікація слів

Тема 1. Синоніми та антоніми у сучасній англійській мові

Концептуальні (семантичні) поля. Гіпонімічні структури. Синоніми. Евфемізми. Антоніми.

МОДУЛЬ II. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Змістовий модуль 1. Морфологія. Частини мови

Тема 1. Традиційні частини мови

Дієслово. Категорія часу. Дейктичні і відносні форми дієслова. Вид: подія і стан, обмежені і необмежені події. Стан: активний, пасивний, медіальний.

Прикметники: скалярні, градуальні, відприслівникові, відіменникові, детермінативні.

Іменники: конкретні, абстрактні, злічувані, незлічувані, збірні, *singularia tantum*, *pluralia tantum*, субстантивовані прикметники. Відмінок.

Тема 2. Функціональні частини мови

Детермінативи: типологія, означений артикль і його функції.

Дейксис: особовий, темпоральний, просторовий.

Квантифікатори: скалярні та збірні; дистрибутивні; партитивні, селективні. Числівники.

Змістовий модуль 2. Речення: малий синтаксис

Тема 3. Словосполучення в синтаксичній системі англійської мови

Чому треба вивчати теорію англійської мови. Внутрішня та зовнішня граматична будова. Великий та малий синтаксис. Словосполучення: класифікація та структура.

Тема 4. Речення та висловлення

Визначення речення та висловлення. Структура простого речення. Синтаксичний та трансформаційний аналіз простого речення. Структура висловлення: тема і рема. Пресупозиція.

Змістовий модуль 3. Речення: Головний синтаксис

Тема 5. Просте речення: структура і семантика

Просте речення: загальні характеристики. Предикативний центр і додаток. Означення та прикладка. Вставні члени речення (parenthesis). Типи присудків. Типи додатків. Типи означень. Типи обставин.

Тема 6. Складне речення

Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Номінативні підрядні речення. Реляційні підрядні речення. Адвербіальні підрядні речення. Складносурядне речення з підрядними. Псевдокомплексні речення.

Змістовий модуль 4. Дискурс як суперсинтаксичне явище

Тема 7. Дискурс: визначення та структура

Підходи до визначення дискурсу. Структура події / комунікативної ситуації. Напрямки обробки дискурсу.

Тема 8. Структурування дискурсу

Підходи до структурування дискурсу: лінгвістичні (когезія й когерентність), комунікативні (дискурсивні маркери), екстралінгвальні (стратегії й тактики).

Змістовий модуль 5. Типологія дискурсів

Тема 9. Принципи типологізації дискурсу

Структура комунікативної ситуації як основа типологізації дискурсу. Моновизначення дискурсу. Полівизначення дискурсу.

Тема 10. Діалогічний дискурс

Різновиди діалогічного дискурсу. Комунікативні максими. Суміжні пари. Типологія суміжних пар. Черговість висловлень. Черговість висловлень і топікалізація. Перспективи дослідження діалогічного дискурсу.

Тема 11. Медійний дискурс

Основні характеристики медійного дискурсу. Типологія медійного дискурсу. Потреби людини і структурування масової аудиторії. Структурування поля зору. Гіпертекст. Структура заголовків. Структура текстів новин. Нові медіа.

МОДУЛЬ IV. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Змістовий модуль 1. Англійська мова як германська

Тема 1. Германські мови як одна з груп індоєвропейських мов

Сучасні германські мови, їх поширення. Класифікація сучасних германських мов. Загальні особливості германського ареалу. Співвідношення германського та індоєвропейського консонантизму. Перший пересув приголосних. Відкривач цього закону (Я.Грімм). Фонетична сутність закону. Акти пересуву. Фонологічна сутність. Зміна інвентаря фонем. Закон Вернера.

Основи періодизації історії англійської мови. Умовність будь-якої періодизації. Морфологічна (лінгвістична) періодизація Г.Суїта; історична або екстралінгвістична періодизація. Історико-лінгвістична періодизація. Загальна характеристика англійської мови давнього періоду (з V ст. -XI ст.), середнього періоду (кінець XI ст. і до XV ст.), нового періоду (з XV ст.-XX ст.), новітнього періоду (з 50-х років XX ст.).

Тема 2. Словниковий склад англійської мови давнього періоду

Етимологічна характеристика давньоанглійської лексики. Відносна етимологічна однорідність словникового складу англійської мови цього періоду. Слова індоєвропейського

шару лексики, що належать до періоду відокремлення германських племен і утворення ними окремих мовних груп. Основні семантичні поля цієї лексики. Власне давньоанглійські слова.

Два засоби поповнення словникового складу англійської мови давнього періоду: а) за допомогою словотворення; б) за допомогою запозичень з інших мов.

Запозичена лексика англійської мови давнього періоду. Латинські запозичення. Історична обумовленість появи латинізмів в англійській мові давнього періоду та їх опосередкований характер. Латинські запозичення на континенті та їх конкретний матеріальний характер. Семантична характеристика цієї лексики. Основні критерії віднесення латинізму до цього періоду: а) фонетичний; б) лексичний (наявність відповідного запозичення в інших давньогерманських писемних діалектах).

Змістовий модуль 2. Розвиток систем давньоанглійської мови

Тема 3. Фонетика давньоанглійської мови

Система давньоанглійського консонантизму. Шумні приголосні: проривні і щілинні. Сонорні приголосні: плавні і носові. Наявність гемінованих (довгих) приголосних. "Дзвінкість/глухість" як основна фонематична ознака в системі проривних приголосних та її відсутність у системі передньоязикових щілинних фонем. Наявність у системі давньоанглійського консонантизму палаталізованих фонем. Зміни в системі давньоанглійського консонантизму в кінці періоду. Асибіляція. Поява нового класу передньоязикових приголосних фонем: аффрикат [tj], [dz] та глухої щілинної [j]. Зникнення палаталізованих фонем [k'], [g']5 [sk'] із системи приголосних фонем.

Історичні зміни в системі консонантизму. Консерватизм англійської системи приголосних. Втрата до XIII ст. фонологічної ознаки довготи у приголосних та скорочення кількості приголосних. Вокалізація щілинних в середньоанглійському періоді та її фонологічна сутність. Вокалізація /r/, /l/ у новоанглійському періоді то фонологічна сутність цього процесу.

Тема 4. Давньоанглійський іменник

Категорії роду, числа, відмінка. Чотиривідмінкова система іменників англійської мови давнього періоду. Сильна та слабка відміна іменників. Кореневі основи. Спрощення морфологічної системи іменника у середньоанглійський період. Поява єдиної форми множини із збереженням окремих пережиткових форм. Ослаблення і вирівнювання відмінкових закінчень. Вплив скандинавського завоювання на розвиток відмінка.

Тема 5. Давньоанглійський займенник

Розряди займенників в англійській мові давнього періоду. Особові займенники. Граматичні категорії особи, числа, відмінка. Вказівні займенники та їхні особливості. Зміни в системі займенників у середньоанглійський період. Розвиток особових займенників. Доля займенника другої особи однини. Розвиток вказівних займенників. Розвиток артиклів. Зміни в системі присвійних займенників.

Тема 6. Дієслово давньоанглійського періоду.

Загальна характеристика синтаксису. Розвиток граматичної категорії часу. Розвиток аналітичної форми майбутнього часу. Синтаксичні джерела аналітичної форми пасивного стану. Граматична категорія перфекта. Граматична категорія виду. Джерела формування форми тривалого виду.

Змістовий модуль 3. Трансформації у мові середньоанглійського та ранньонovoанглійського періодів

Тема 8. Фонетичні зрушення у мові середньоанглійського періоду

Норманське завоювання. Французькі запозичення. Їхня роль у розвитку мови. Історичні зміни в наголошеному вокалізмі. Зміна кількості голосних у середньоанглійський період. Позиційна обумовленість кількості голосного в англійській мові середнього періоду. Подовження короткого голосного у відкритому складі. Зміна ритму слова як результат кількісних змін. Поява в англійській мові середнього періоду нової кореляції "відкритість/закритість" голосного в системі довгого вокалізму як результат якісних і кількісних змін.

Зміни в системі середньоанглійських дифтонгів та їх фонологічна сутність. Вплив норманського завоювання на розвиток правопису у середньо англійський період. Латинізація правопису.

Тема 9. Розвиток голосних у новоанглійському періоді

Формування національної англійської мови. Великий Зсув Голосних. Поступовий характер фонетичних змін монофтонгів та проблема датування зсуву. Зміна алфавітного читання літер. Поява дифтонгів у новоанглійському періоді в результаті вокалізації /l/. Поява нових дифтонгів як результат вокалізації /r/. Кількісні зміни монофтонгів в новоанглійському періоді. Скорочення перед дентальними та задньоязиковими в XVI-XVII ст. Подовження голосного перед /ss/, /st/, /ft/, /nt/.

Тема 10. Синтаксис у середньоанглійському та ранньонovoанглійському періодах. лексичні трансформації

Динаміка розвитку категорії часу дієслова. Усталення порядку слів. Формування синтаксичних структур у контексті категоріальних трансформацій різних частин мови.

РОЗДІЛ V. СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Змістовий модуль 1. Основні поняття стилістики як науки та стилістичні ресурси на фонографічному рівні.

Тема 1. Вступ. Предмет і задачі стилістики.

Походження і розвиток стилістики. Стилiстичний аспект дослідження англійської мови на сучасному етапі. Стилiстика як наукова дисциплiна. Предмет, об'єкт і завдання стилістики. Основні поняття стилістики: норма, стиль, контекст, виразні засоби, стилістичні прийоми. Функціональні стилі в англійській мові.

Тема 2. Фонетичні та фонографічні стилістичні засоби.

Стилiстична значимість фонетичних явищ і категорій. Звуконаслідування. Алiтерація та асонанс. Взаємодія звучання та графіки. Пунктуація. Велика лiтера. Графон. Особливості шрифту.

Змістовий модуль 2. Лексико-фразеологічні ресурси стилістики.

Тема 3. Стилiстична диференціяція словникового складу сучасної англійської мови.

Лексика iншомовного походження зі стилістичного погляду. Iнтернаціоналізми, запозичення, власне iншомовні слова, варваризми та їх стилістичні можливості. Застаріла лексика зі стилістичного погляду. Термінологічна лексика англійської мови. Мовні й стилістичні функції професіоналізмів та жаргонізмів. Розмовна, просторічна, діалектна лексика сучасної англійської мови. Розмовна лексика за складом та характером. Порівняльна характеристика розмовної та просторічної лексики. Діалектизми в номінативній та стилістичній функції.

Тема 4. Лексико-фразеологічні виражальні засоби та стилістичні прийоми.

Метафора. Традиційний та концептуальний підходи до трактування метафори. Сфера джерела та сфера цілі. Мапування. Види концептуальної метафори. Епітет. Емотивні та метафоричні епітети. Класифікація епітетів. Порівняння. Відмінність порівняння від метафори. Метонімія та її різновиди. Традиційна і концептуальна метонімії.

Змістовий модуль 3. Синтаксичні і лексико-синтаксичні виражальні засоби та стилістичні прийоми.

Тема 5. Синтаксичні ресурси стилістики.

Незвичайне розміщення елементів речення. Iнверсія та її види. Види синтаксичних повторів. Паралельні конструкції. Частковий і повний паралелізм. Підхват. Кільцевий повтор. Анафора. Епіфора. Полісиндетон. Асиндетон. Риторичне питання. Вставні та вставлені конструкції. Функції вставлених слів у нехудожніх та художніх текстах. Зiставна характеристика вставних слів та вставлених конструкцій.

Тема 6. Лексико-синтаксичні ресурси стилістики.

Антитеза. Перифраза. Кульмінація. Функції лексико-синтаксичних прийомів в текстах різних функціональних стилів.

Змістовий модуль 4. Проблематика тексту у стилістиці.

Тема 7. Основні підходи до вивчення тексту як вербального об'єкту.

Поняття тексту. Основні текстові категорії: дискретність, зв'язність, інформативність, адресованість, референційність. Моделі побудови тексту. Комунікативні блоки тексту.

Тема 8. Методи і прийоми стилістичної інтерпретації тексту.

Стилістична інтерпретація художнього тексту. Стилістична інтерпретація журнальної статті. Стилістична інтерпретація публічного виступу.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	к	с		л	п	лаб	к	с
Модуль I. Лексикологія. Семестр 5												
1. Лексикологія як галузь лінгвістики	6	2				4	6	2				4
2. Морфемна структура англійського слова та словотвір	30	4		6		20	34	4		6		24
3. Етимологічні характеристики сучасної англійської мови	12	2		2		8	8					8
4. Семасіологія та зміна значення слова	12	2		2		8	13			2		11
5. Семантична класифікація слів	15	2		4		9	14			2		12
Разом за модуль I	75	12		14		49	75	6		10		59
Модуль II. Теоретична граматика. Семестр 6												
1. Морфологія: частини мови	14	2		2		10	19	2		2		15
2. Речення: малий синтаксис	16	2		4		10	18	1		2		15
3. Речення: великий синтаксис	15	2		4		9	12	1		2		9
4. Дискурс як суперсинтаксичне явище	16	4		2		10	13	1		2		10
5. Принципи типологізації дискурсу	14	2		2		10	13	1		2		10
Разом за модуль II	75	12		14		49	75	6		10		59
Модуль III. Історія англійської мови. Семестр 7												
1. Англійська мова як германська	28	4		4		20		2		4		22
2. Розвиток систем давньоанглійської мови	32	6		6		20		2		6		22
3. Трансформації у мові середньоанглійського та ранньонорманнської періодів	30	4		6		20		4		4		24
Разом за модуль III	90	14		16		60	90	8		14		68
Модуль IV. Стилїстика англійської мови. Семестр 8												

1. Основні поняття стилістики як науки та стилістичні ресурси на фонографічному рівні.	30	4		6		20		2		4		22
2. Лексико-фразеологічні ресурси стилістики.	30	4		6		20		2		4		22
3. Синтаксичні і лексико-синтаксичні виражальні засоби та стилістичні прийоми.	30	4		6		20		2		6		22
4. Проблематика тексту у стилістиці.	30	4		6		20		2		6		24
Разом за модуль IV	120	16		24		80	120	8		20		92
Усього годин	360	54		68		238	360	28		54		278

4.3. Тематика аудиторних занять та самостійної роботи
Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
Модуль І. Лексикологія			
1.	Лексикологія як галузь лінгвістики. Слово та його значення. Морфемна структура англійського слова.	2	2
2.	Способи словотвору в англійській мові. Афіксація. Словоскладання.	2	2
3.	Конверсія. Скорочення та інші другорядні типи словотвору.	2	2
4.	Етимологічні характеристики сучасної англійської мови	2	-
5.	Лексичний склад англійської мови. Семантична класифікація слів.	2	-
6.	Зміна значення слова. Метафора та метонімія.	2	-
Разом за Модуль І. Лексикологія		12	6
Модуль ІІ. Теоретична граматика англійської мови			
7.	Традиційні частини мови. Функціональні частини мови	2	1
8.	Синтаксис як частина граматики. Просте речення: загальні характеристики, другорядні члени	2	1
9.	Речення та висловлення	2	1
10.	Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення.	2	1
11.	Дискурс як суперсинтаксичне явище.	2	1
12.	Типологія дискурсів	2	1
Разом за Модуль ІІ. Теоретична граматика англійської мови		12	6
Модуль ІІІ. Історія англійської мови			
13.	Вступ. Англійська мова як германська	2	1
14.	Фонетичні процеси у давньоанглійській мові	2	1
15.	Морфологія.	2	1
16.	Особливості лексичної системи давньоанглійської мови	2	1
17.	Синтаксис давньоанглійської мови	2	1
18.	Трансформації у системах середньоанглійської мови	2	2

19.	Трансформації у системах ранньоновоанглійської мови	2	1
Разом за Модуль III. Історія англійської мови		14	8
Модуль IV. Стилїстика англійської мови			
20.	Основні поняття стилїстики.	2	1
21.	Фонетичні та фонографічні стилїстичні засоби.	2	1
22.	Метафора: традиційний та концептуальний підходи	2	1
23.	Метонїмія: традиційний і концептуальний підходи	2	1
24.	Лексичні та лексико-стилїстичні стилїстичні засоби	2	1
25.	Синтаксичні ресурси стилїстики	2	1
26.	Функціональні стилї в англійській мові	2	1
27.	Проблематика тексту у стилїстиці	2	1
Разом за Модуль IV. Стилїстика англійської мови		16	8
Разом		54	28

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль I. Лексикологія			
1.	Морфемна структура англійського слова. Афіксація як спосіб словотвору.	2	2
2.	Словоскладання.	2	2
3.	Конверсія. Скорочення та інші другорядні типи словотвору.	2	2
4.	Етимологічні характеристики сучасного англійського словника.	2	-
5.	Семасіологія та семантичні зміни	2	2
6.	Полісемія і омонімія в сучасній англійській мові	2	2
7.	Семантична класифікація слів. Синоніми та антоніми	2	-
Разом Модуль I. Лексикологія		14	10
Модуль II. Теоретична граматики англійської мови			
8.	Традиційні та функціональні частини мови	2	
9.	Синтаксис як частина граматики. Просте речення: предикативний центр і другорядні члени	2	2
10.	Речення та висловлення	2	2
11.	Складне речення. Складносурядне речення	2	2
12.	Складнопірядне речення та складносурядне речення з підрядними	2	2
13.	Лінгвальний та екстралінгвальний підходи до структурування дискурсу. Принципи типологізації дискурсу	2	
14.	Речення й дискурс: узагальнення	2	2
Разом за модуль II. Теоретична граматики англійської мови		14	10
Модуль III. Історія англійської мови			
15.	Загальна характеристика германських мов. Фонетичні закони. Етимологія. Англійська мова як германська.	2	2
16.	Фонетичні процеси у давньоанглійській мові	2	2
17.	Морфологія. Характеристики субстантива, прикметника, прислівника, займенника	2	1

18.	Морфологія. Типи дієслова та характеристики дієвідмінювання.	2	1
19.	Особливості лексичної системи давньоанглійської мови	2	2
20.	Синтаксис давньоанглійської мови	2	2
21.	Трансформації у системах середньоанглійської мови	2	2
22.	Трансформації у системах ранньонорманської мови	2	2
Разом за модуль III. Історія англійської мови		16	14
Модуль IV. Стилїстика англїйської мови			
23.	Фонетичні, фонографічні та графічні засоби стилїстики.	2	2
24.	Стилїстична диференціяція словникового складу англїйської мови	2	
25.	Лексичні ресурси стилїстики (метафора)	2	2
26.	Лексичні ресурси стилїстики (метонїмїя)	2	2
27.	Лексичні ресурси стилїстики (антономазїя, епїтет) та зїставлення з порївнянням	2	2
28.	Синтаксичні засоби стилїстики (розрив, повтор, їнверсія, полїсїндетон, асїндетон)	2	2
29.	Синтаксичні та лексико-синтаксичні ресурси стилїстики (паралелїзм, риторичні запитання, антитеза, вставні речення)	2	2
30.	Функціональні стилї англїйської мови	2	2
31.	Стилїстична їнтерпретація художнього тексту	2	2
32.	Стилїстична їнтерпретація журнальної статті	2	2
33.	Стилїстична їнтерпретація новинного тексту	2	2
34.	Стилїстична їнтерпретація публічного виступу	2	
Разом за модуль IV. Стилїстика англїйської мови		24	20
Разом		68	54

Самостїйна робота

Самостійна робота		Кількість годин	
№ з/п	Назва теми	денна	заочна
Модуль I. Лексикологія			
1.	Семантична класифікація префіксів сучасної англійської мови. Заперечні префікси в сучасній англійській мові.	2	3
2.	Часові префікси. Префікси місця. Префікси числа і розміру. Кількісні префікси.	2	2
3.	Семантична класифікація суфіксів іменників та прикметників у сучасній англійській мові.	2	3
4.	Суфікси дієслів у сучасній англійській мові. Суфікси зменшення та напів-суфікси в сучасній англійській мові.	2	2
5.	Складні іменники в сучасній англійській мові.	2	2
6.	Складні прикметники та дієслова в сучасній англійській мові.	2	3
7.	Іменники та дієслова, утворені шляхом конверсії, в сучасній англійській мові.	2	2
8.	Субстантивація прикметників в сучасній англійській мові.	2	2
9.	Скорочення та телескопія в сучасній англійській мові.	2	3
10.	Звуконаслідування в сучасній англійській мові.	2	2

11.	Архаїзми і історизми в сучасній англійській мові.	2	3
12.	Неологізми в сучасній англійській мові (різні сфери). Способи утворення неологізмів.	3	3
13.	Слова з грецької та римської міфології.	2	2
14.	Запозичення з французької та італійської мов.	2	2
15.	Лексичні запозичення з німецької та іспанської мов.	2	2
16.	Варваризми та слова-кальки в сучасній англійській мові.	2	2
17.	Мотивація в прізвищах та прізвиськах людей.	2	2
18.	Мотивація в відомих назвах квітів та в географічних назвах.	2	2
19.	Власні назви, що вживаються метонімічно.	2	3
20.	Види метафор. Власні назви та назви тварин, що вживаються метафорично.	2	3
21.	Семантичне поле слів, що позначають злочини та злочинну діяльність.	2	3
22.	Власні назви, що вживаються метонімічно.	2	2
23.	Види метафор. Власні назви та назви тварин, що вживаються метафорично.	2	3
24.	Семантичне поле слів, що позначають злочини та злочинну діяльність.	2	3
Разом за Модуль І. Лексикологія		49	59
Модуль II. Теоретична граматики англійської мови			
25.	Морфологічний аналіз тексту (різні жанри)	10	12
26.	Морфосинтаксис: конструкції	10	12
27.	Безпосередні та розширені конструкції у тексті	10	12
28.	Просте речення: нові підходи до вивчення	10	12
29.	Аналіз каркасних текстів	9	11
Разом за Модуль II. Теоретична граматики англійської мови		49	59
Модуль III. Історія англійської мови			
30.	Особливості рунічного письма у германців. Германські символи в англійському алфавіті.	4	6
31.	Загальні відомості про давніх германців	4	6
32.	Специфіка палаталізації	2	2
33.	Зміни в системі давньоанглійського консонантизму в кінці періоду.	10	12
34.	Асибіляція.	2	2
35.	Ослаблення і вирівнювання відмінкових закінчень.	5	5
36.	Вплив скандинавського завоювання на розвиток відмінка.	8	10
37.	Діалекти у середньоанглійський період.	5	8
38.	Розвиток особових займенників.	5	8
39.	Розвиток вказівних займенників.	5	8
40.	Розвиток артиклів..	2	2
41.	Зміни в системі присвійних займенників	2	3
42.	Витоки форми тривалого виду.	2	2
43.	Вплив норманського завоювання на розвиток правопису у середньо англійський період.	3	5

44.	Латинізація правопису	1	1
Разом за Модуль III. Історія англійської мови		60	68
Модуль IV. Стилїстика англійської мови			
45.	Походження і розвиток стилістики. Стилїстичний аспект дослідження англійської мови на сучасному етапі.	6	6
46.	Стилїстичні шари лексики в сучасній англійській мові	10	10
47.	Стилїстична диференціація словникового складу англійської мови	14	14
48.	Лексичні ресурси стилістики (алегорія, гра слів, іронія, гіпербола, зменшення, оксюморон)	20	18
49.	Синтаксичні засоби стилістики (елїпсис, літота, парцеляція, номінативні й односкладові речення)	18	18
50.	Функціональні стилі англійської мови	-	10
51.	Стилїстична інтерпретація журнальної статті		8
52.	Аналіз інавгураційних промов Барака Обами, Дональда Трампа, Джорджа Байдена	12	12
Разом за Модуль IV. Стилїстика англійської мови		80	92
Разом		236	286

V. Система оцінювання

5.1. *Форми проміжного та підсумкового контролю*

Оцінювання здійснюється окремо по кожному модулю. Оцінюються:

- практичні заняття: усні завдання для самостійної аудиторної та позааудиторної роботи; письмові завдання; підсумкова контрольна робота;

Підсумковий контроль

- екзамени (6-й - 8-й семестри).

5.2. *Методи та засоби діагностики результатів навчання*

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: робота на лабораторних заняттях; виконання індивідуальних завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи студента; виконання модульних контрольних робіт; іспит у 5, 6, 7, 8 семестрах.

Аудиторна та самостійна робота студентів забезпечується посібниками та інтернет-ресурсами. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, в системі віртуального навчального середовища НДУ ім. Миколи Гоголя – Уніком, та за допомогою платформи Zoom.

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» проводиться в таких формах: активна робота на лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань тощо.

Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Оцінювання самостійної роботи проводиться на лабораторних заняттях шляхом усного опитування з вивченої теми, тестування, перевірки та оцінювання письмових вправ. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; якість виконання навчальних завдань; самостійність та своєчасність виконання; володіння теоретичним матеріалом та умінням використовувати його на практиці.

Екзамен як форма підсумкового контролю виставляється за результатами поточного оцінювання роботи студента впродовж семестру та відповіді на екзамені. Модульна оцінка включає: оцінку за роботу на лабораторних заняттях, самостійну аудиторну роботу, підсумкову контрольну роботу в кінці кожного модуля.

За кожний семестр студенти можуть набрати по 100 балів: 70 балів за поточну роботу протягом семестру і 30 балів на екзамені.

5.3. Критерії поточного (формульованого) оцінювання
5-й семестр (Лексикологія)

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів	
		денна	заочна
<i>Лекція</i>	Ведення конспекту, відповідь на питання - 1 бал	6	3
<i>Лабораторна робота</i>	Усна відповідь теоретичного питання	3	3
	Написання плану-конспекту навчального заняття	2	2
	Знання й розуміння теоретичного матеріалу	3	3
	Виконання практичних вправ, участь у дискусії	2	2
	Разом за лабораторне заняття	10	10
Разом за Модуль І		70	50
<i>Контрольні роботи по темам Модуля</i>	Тестові завдання, результати яких визначаються граничною шкалою оцінювання Визначення та аналіз способів словотвору (префіксація, суфіксація, словоскладання, конверсія, скорочення і т.ін.) Аналіз природи семантичної зміни (метафора, метонімія)	10	33
<i>Підсумкова контрольна робота</i>	Лексикологічний аналіз запропонованого уривку тексту із виокремленням 5 різних способів словотвору (0-10 балів), надання визначень двох запропонованих термінів з прикладами (0-4 бали)	14	14
Разом		100	

6-й семестр Теоретична граматики

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів	
		денна	заочна
<i>Лекція</i>	Написання й оформлення плану-конспекту, участь у дискусії, відповіді на питання з тем попередніх лекцій.	1	2
<i>Лабораторне заняття</i>	Усна відповідь теоретичного питання	1,5	2,5
	Знання й розуміння теоретичного матеріалу	2	1
	Виконання практичних вправ	4	3
	Разом	7,5	6,5
<i>Контрольна робота</i>	Тест із 3 теорії - 1 правильна відповідь – 1 б. (0-12 б.)	12	12

7-й семестр: Історія англійської мови

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів	
		денна	заочна
<i>Лекція</i>	Написання й оформлення плану-конспекту, участь у дискусії, відповіді на питання з тем попередніх лекцій.	1	2
<i>Лабораторна робота</i>	Усна відповідь теоретичного питання	2	2
	Знання й розуміння теоретичного матеріалу	2	2
	Виконання практичних вправ	1	1
	Разом	5	5
<i>Контрольна робота</i>	Аналіз уривку тексту із виокремленням 5 різних мовних явищ (0-10 б.)	2	2
	Надання визначень 2 запропонованих термінів з прикладами (0-4 б.)	2	2
Разом		14	14

8-й семестр: Стилїстика англїйської мови

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів	
		денна	заочна
<i>Лекція</i>	Участь у дискусії, відповідь на запитання по матеріалу попередніх лекцій	1	3
<i>Лабораторна робота</i>	Усна відповідь теоретичного питання	2	2
	Знання й розуміння теоретичного матеріалу	1	1
	Виконання практичних вправ, участь у дискусії	1	2
	Разом	4	5
<i>Контрольна робота</i>	Тестові завдання, результати яких визначаються граничною шкалою оцінювання	14	8

5.4. Критерії підсумкового оцінювання**6-й семестр Теоретична граматика**

Екзамен	Студент/студентка вільно та у повному обсязі володіє визначеними програмою теоретичними знаннями й на їх основі правильно виконує практичні завдання – синтаксичний розбір речення.	27–30
	Студент/студентка має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь, допускає 2-3 помилки при виконанні практичного завдання.	23–26
	Студент/студентка при виконанні практичних завдань користується лише окремими знаннями й уміннями, демонструє поверхневі знання теоретичного матеріалу, припускається значної кількості помилок при виконанні практичного завдання	18–22
	Студент/студентка не володіє необхідними для виконання завдання знаннями та вміннями, не може виконати практичне завдання.	1–17

7-й семестр: Історія англїйської мови

Екзамен	Студент/студентка вільно та у повному обсязі володіє визначеними програмою теоретичними знаннями й на їх основі правильно виконує практичні завдання – синтаксичний розбір речення.	27–30
	Студент/студентка має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь, допускає 2-3 помилки при виконанні практичного завдання.	23–26
	Студент/студентка при виконанні практичних завдань користується лише окремими знаннями й уміннями, демонструє поверхневі знання теоретичного матеріалу, припускається значної кількості помилок при виконанні практичних завдань.	18–22
	Студент/студентка не володіє необхідними для здійснення завдання знаннями та вміннями	1–17

8-й семестр: Стилїстика англїйської мови

Екзамен	Студент/студентка вільно володіє визначеними програмою знаннями й на їх основі правильно визначає композицію твору і стилістичні засоби, вміє обґрунтувати свою відповідь.	27–30
----------------	--	--------------

	Студент/студентка має незначні труднощі при використанні визначених програмою знань і умінь, робить 2-3 помилки під час виконання практичного завдання.	23–26
	Студент/студентка демонструє поверхневі знання теоретичного матеріалу, правильно визначає не більше двох стилістичних прийомів, не може встановити тип концептуальної метафори, є помилки у визначенні блоків композиції аналізованого тексту.	18–22
	Студент/студентка не володіє теоретичними знаннями, не може виокремити стилістичні прийоми, сформулювати головну думку твору і встановити його композицію.	1–17

VI. Рекомендовані джерела інформації

6.1. Основні

Модуль I. Лексикологія

Основні

1. Данильченко І. В. Сучасний англійський словотвір: теорія і практика: навч. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 170 с.
2. Жилко Н.М. Лексикологія англійської мови: метод. реком. до семінар. занять. Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 86 с.
3. Zhylo N.M. English Lexicology. Theoretical Course. Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М.Гоголя, 2004.

Додаткові

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. К.: Академія, 2003. 464 с.
2. Klein W. Lexicology and Lexicography. Lexical Semantics. 2001. P. 8764-8768.
3. Kveselevich D.I., Sasina V.P. Modern English Lexicology in Practice. Вінниця: Вид-во Нова Книга, 2003.

Модуль II. Теоретична граматика англійської мови

Основні

1. Потапенко С.І., Харитонов І.К. Сучасний англійський синтаксис: теорія і практика. Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 107 с.
2. Голик С. В. Теоретична граматика сучасної англійської мови. Морфологія. Синтаксис : мод. контр. роб. та підсумкові тест. завд.; навч.-метод. посібник для студ. факультету іноз. філ. / рец. : Л. В. Рогач, Н. В. Чендей. – Ужгород, 2021. – 88 с.
3. Жаборюк І. А., Жаборюк О.А. Проблеми морфології та синтаксису : посібник з теоретичної граматика сучасної англійської мови. Одеса, 2014. 106 с.
4. Kharitonov I.K. Theoretical English Grammar. Nizhyn, 2004. 210 p.

Додаткові

1. Харитонов І. К. Теоретична граматика сучасної англійської мови: посібник для студентів-заочників 4 курсу факультету іноземних мов. Ніжин: НДПУ, 2005. 156 с.
2. Radden G., Dirven R. Cognitive English Grammar. 2007. 326 p.

Модуль III. Історія англійської мови

Основні

1. Verba L. History of the English Language. – Вінниця: Нова книга, 2004. - 304 p.
2. Колесник О. С. Практикум з історії англійської мови. – Чернівці: РВВ ЧДПУ імені Т.Г. Шевченка, 2004. – 52 с.
3. Chamonikolasová, J. A Concise History of English. - Brno: Masarykova univerzita, 2014. - 94 p. <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131572/monography.pdf>

Додаткові

1. Fennell, B. 2001. A History of English: A sociolinguistic perspective. London: Blackwell.
2. Fischer Olga The Syntax of Early English. - Cambridge: Cambridge University Press.- 2000. - 341 pp.
3. Fischer, R. 2003. Tracing the History of English. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
4. Jucker, A. 2002. History of English and English Historical Linguistics. Stuttgart: Klett. [good, short, cheap overview]
5. Watkins, C. 2000. The American Heritage Dictionary of Indo-European Roots. (2nd. ed.) Boston: Houghton Mifflin.)

Інтернет-джерела

1. Yale courses: Transformation of the Roman Empire <https://surl.li/hxxdzh>
2. Yale courses: Barbarian Kingdoms <https://surl.li/gvrjfa>
3. Yale courses: Britain and Ireland <https://surl.li/blaqnc>

Словники

1. Lexilogos (Комплекс двомовних, тлумачних та етимологічних словників) <https://surl.li/rvzrru>
2. Online Etymology dictionary. URL: <http://etymonline.com>

Модуль IV. Стилїстика англїйської мови

Основні

1. Талавіра Н. М., Міщенко Т. В., Трибуханчик А. М. Стилїстика англїйської мови: практикум: навч. посіб. (для здобувачів ОПП «Середня освіта»). Ніжин: НДУ. 2024.
2. Трибуханчик А.М. Курс стилїстики англїйської мови: Конспект лекцій для студентів ф-ту ін.мов. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2006.
3. Трибуханчик А.М. Стилїстика англїйської мови: Посібник для студентів заочного відділення. Ніжин: НДУ, 2010.
4. Жуковська В.В. Основи теорії та практики стилїстики англїйської мови: Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010.
 - роздатковий навчальний друкований матеріал для роботи в парах на занятті;
 - інтернет ресурси.

Додаткові

1. Воробйова О.П., Іноземцева І.О., Подолян І.Е. Інтерпретація тексту. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2004.
2. Ємець О.В. Linguistic Text Analysis: Stylistic and Translation Aspects. Хмельницький, ХНУ. 2020.
3. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004.
4. Талавіра Н. Опосередковане переконання при висвітленні публічного виступу у новинах: етос, пафос чи логос? Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. 2022. Вип. 1(31). С. 81-84. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2022.31.16>
5. Талавіра Н.М. Еволюція новинного дискурсу: від глашатаїв до блогерів. Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 30. С. 110-115. <https://surl.li/flkssb>
6. Talavira N., Potapenko S., Mishchenko T. News reporting of public speeches in English on-line media: a constructional perspective. Studies about Languages / Kalbų studijos. 2024. Issue 44. P. 38-52. <https://doi.org/10.5755/j01.sal.1.44.34866>
7. Dancygier B. Figurative Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.

Словники

1. Longman Dictionary of English Idioms. - Longman Group UK Limited, 1979.
2. Longman Dictionary of English Language and Culture. - Longman Group UK Limited, 1992.
3. Longman Language Activator. - Longman Group UK Limited, 1993.
4. Oxford Advanced Learner's Dictionary. – Oxford University Press, 1994.